بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ހައިކޯޓު / ދެކުނުބުރީ
ސ. ހިތަދޫ - މީދޫ
ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2018/HC-S-A/13
- އިސްތިއުނާފު ކުރިފަރާތް:

* ނަން: އާމިނަތު މުޙައްމަދު
* އައި.ޑީ.ކާޑު ނަންބަރު: A303527
* މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ހާލީގެ / ސ. ހިތަދޫ
* ދާއިމީ އެޑްރެސް: ހާލީގެ / ސ. ހިތަދޫ

- އިސްތިއުނާފު ބަރައްދިވި ފަރާތް:

* ނަން: ދިވެހި ދައުލަތް (މިނިސްޓްރީ އޮފް ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ)
* އައި.ޑީ.ކާޑު ނަންބަރު: -
* މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ވެލާނާގެ/ ކ. މާލެ
* ދާއިމީ އެޑްރެސް: ވެލާނާގެ/ ކ.މާލެ

- ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވުނު ތާރީޚް: 23 ޛުލްޙިއްޖާ 1439 / 03 ސެޕްޓެމްބަރ 2018
- ނިމުނު ތާރީޚް: 02 މުޙައްރަމް 1440 / 12 ސެޕްޓެމްބަރ 2018

- އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 344/S2C/2017
- ނިންމަވި ކޯޓު: އައްޑޫއަތޮޅު ހިތަދޫ މަޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓު
- ޤަޟިއްޔާގެ ބާވަތް: ރަޖިސްޓްރީއާ ރުޖޫޢަވާ ކަން އިސްބާތުކުރުން
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް: 09 ޖުލައި 2017
- ނިމުނު ތާރީޚް: 26 މާރިޗު 2018

- **ދައުވާގެ ޚުލާޞާ:**

މިއީ، އައްޑުއަތޮޅު ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 344/S2C/2015 ފަސްޚިއްޔާ ނިމިފައިވާގޮތް ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއެއްގޮތް ނުވާކަމަށްބުނެ އެމައްސަލަ އިސްތިއުނާފު ކޮށްދިނުން އެދި ސ. ހިތަދޫ / ކާށިދޫގެ އާމިނަތު މުޙައްމަދު، (އައިޑީކާޑު ނަންބަރު A30527) ގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން ބެލެވިފައިވާ ފަސްޚިއްޔާއެކެވެ.

މި ފަސްޚިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު ޢަރުޟުވާ ފަރާތަކީ ދިވެހި ދައުލަތް (މިނިސްޓްރީ އޮފް ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ) އެވެ.

- **ޤަރާރުކުރެވުނު ނުކުތާތައް:**

-01 އައްޑުއަތޮޅު ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 344/S2C/2015 ފަސްޚިއްޔާއަށް ބަލާއިރު، އެ ފަސްޚިއްޔާއަކީ އައްޑުއަތޮޅު ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 339/S2C/2006 ފަސްޚިއްޔާއިން އިން 2006 ޑިސެމްބަރު 27 ވަނަ ދުވަހު ނިންމާފައިވާ މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓާއި އެމައްސަލާގައި ހިމެނޭ ސ.ހިތަދޫ ކާށިދޫގެ އިމާރާތާއި ގޯތީގެ ނަންބަރު 639 ރަޖިސްޓްރީގައި ކޮންތަކެއް ހުރުމުން، އެއީ އިސްލާޙް ކުރަންޖެހޭ ކޮންތަކެއްކަމަށް ކަނޑައަޅައި ގޯތީގެ ރަޖިސްޓްރީގައިވާ ކޮންތައް އިސްލާޙުކޮށް އާ ރަޖިސްޓްރީއެއް ހަދައިދިނުމަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ (ދިވެހި ދައުލަތް) ގެ މަރުކަޒަށް އަމުރުކޮށްދިނުމަށް އެދި ސ. ހިތަދޫ ކާށިދޫގެ އާމިނަތު މުޙައްމަދުގެ ފަރާތުން ދަޢުވާކުރުމުން ބެލެވުނު މައްސަލައެއްކަމާއި،

އެޤަޟިއްޔާ ނިންމަވާފައިވަނީ "ދުންފަރު، ސ.ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 339/S2C/2006 ޤަޟިއްޔާއިން 2006 ޑިސެމްބަރު 27 ވަނަ ދުވަހު ނިންމާފައިވާ މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓާއި އެމައްސަލާގައި ހިމެނޭ ސ.ހިތަދޫ ކާނޭގެ ބިޔާނާއި ގޭގެ ނަންބަރު 639 ރަޖިސްޓްރީގައި ކުރެވިފައި ހުރުމުން، އަދި އިސްތިހާރު ކުރަންޖެހޭ ކޮންމެކަހަލަ ކަސޭދީގައި ގޮތުގެ ރަޖިސްޓްރީގައިވާ ކޮންމެއް އިސްތިހާރުކޮށް އާ ރަޖިސްޓްރީއަށް ހަދައިދިނުމަށް ދަރުވާރުޖާ ފަރާތުގެ މަންޒަރު ހަމަޖެހޭތޯބެލުމަށް އެދި ސ.ހިތަދޫ ކައުންސިލް އިދާރާއާ ގުޅުމުން، ތާރީޚު ބިޔަޖެހޭ އަރާނޭ މުދިސަބަރު ސާރިވިސަސް ޑިޕާޓްމަންޓް (ދިވެހި ދައުލަތް) ގެ މައްޗަށް ދަޢުވާކުރެވޭ ހުކުމެއް ދިމައްސަލާގައި، ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ބައްލަވާ، އަދި އަދި ހިމަދު މެދުސްޓްރީޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 339/S2C/2006 ޤަޟިއްޔާގައި ފައިސާ ދޫކޮށްފައިވާ ނިންމުމަކީ ސ.ހިތަދޫ ކޯޓުގެ ބަޔާނިއްޔާތަކުގެ މުއްދަތުގައި ބައިލެއް ވާނުވާގޮތް މައްސަލައާ ގުޅޭ ސަމާލުކަމަށް ޤަޟިއްޔާގެ ބުރުދަނުގެ އިސްލާމް ނިޔަތް، އިޤްރާރުކުރެވޭ ގޮތް ބަޔާނުކޮށް ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅާ ބަޔާންތަކުގެ ބަޔާނުކުރި ސ.ހިތަދޫ ކޯޓުގެ ހިމެނޭ ބާރުބޮޑު ހުޅުވައިލި ބަޔާނުކުރުމާ ގުޅޭ ގޮތުން ސ.ހިތަދޫ އަޑުއަހަން ނަންބަރު S2-B/S2C/2006/337 (27 ޑިސެމްބަރު 2006) ސިޓީއާއި ގުޅޭ ފައިސާ ހުށަހެޅުން ނަމަވެސް ހުކުމެއް އެޅުމުގައި ބަދަލު ހުށަހަޅާ ރައްޔިތުން ދަޢުވާ ދެވަނަ ފަރާތުގެ އިސްލާހު ކުރަންޖެހޭ ދުވަސްތަކުގެ ހުކުމެއް ލިބުނު މުއްދަތު ހުކުމެއް ނަމަވެސް އަދި ދުވަސް ހުކުމަށް އިއްވުމުގެ ހުކުމު ދަޢުވާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓް ބަޔާންކުރި ކުރީގެ ޤަޟިއްޔާގައި ބަޔާންވެފައިވާ ބައި އިއްވުމުގެ ސަބަބުންކަން ފާހަގަވެ ޤަޟިއްޔާ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ރިޕޯޓު މިޤަޟިއްޔާގެ ގޮތުގެ ރިޕޯޓާއި އިސްތިހާރު ބަޔާންކުރުން ކަނޑައަޅާ ހުކުމަށް" މައްސަލަ ނިންމަވާފައިވާކަން އެ ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓު ބެލުމުން އެނގެންއޮތެވެ.

-02 އައްޑޫ އަތޮޅު ހިތަދޫ ޑިސްޓްރިކްޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 344/S2C/2017 ޤަޟިއްޔާ ނިންމާފައިވާގޮތް ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ އެއްގޮތް ނޫން ކަމަށްބުނެ އެޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކޮށްދިނުން އެދި ސ. ހިތަދޫ / ކާނީގެ، އާމިނަތު މުޙައްމަދު، ފަރާތުން 5 (ފަހެއް) ނުކުތާއެއް ހުށަހަޅާ އެނުކުތާތަކާމެދު ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ވާހަކަދައްކާފައިވެއެވެ. މިގޮތުން ހުށަހެޅި:

- ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ، ޑިސްޓްރިކްޓް ކޯޓުގެ ނިޔާއަކަށް ހުށަހެޅުނު ދަޢުވާގެ މަޢުޟޫޢާ ކަނޑައެޅިގެން ޚިލާފަށް އައްޑޫ އަތޮޅު ހިތަދޫ ޑިސްޓްރިކްޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 344/S2C/2017 ޤަޟިއްޔާގައި ޙުކުމްކޮށްފައިވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާ.

- ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޝަރުޢީ ކޯޓުތަކުން އިސްތިޤްރާރުވެފައި އަމަލުކުރަމުންދާ ސުލޫކު މައްސަލަތައް ހިންގުމުގެ އިޖުރާއާތަކާއި ޚިލާފަށް އައްޑޫ އަތޮޅު ހިތަދޫ ޑިސްޓްރިކްޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 344/S2C/2017 ޤަޟިއްޔާގައި ނިންމާފައިވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާ.

- ތިންވަނަ ނުކުތާއަކީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2010 (ވަޞިއްޔަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 5 ގެ (ހ) އާއި 30 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް އައްޑޫ އަތޮޅު ހިތަދޫ ޑިސްޓްރިކްޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 344/S2C/2017 ޤަޟިއްޔާގައި ނިންމާފައިވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާ.

- ހަތަރުވަނަ ނުކުތާއަކީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނު) ގެ 3 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް އައްޑޫ އަތޮޅު ހިތަދޫ ޑިސްޓްރިކްޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 344/S2C/2017 ޤަޟިއްޔާގައި ނިންމާފައިވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާ.

- ފަސްވަނަ ނުކުތާއަކީ، ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ބޭއްވުމަކާއި ނުލައި، ޝަރީޢަތް ހިންގުމަކާއި ނުލައި، ދެބަސްވުންތަކު ބަސްވަކު ޝަރީޢަތަށް ހާޒިރުކުރުމަކާ ނުލައި، ކުއްލިގޮތަކަށް އައްޑޫ ހިތަދޫ

މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 344/S2C/2017 ޤަޟިއްޔާގައި މެޖިސްޓްރޭޓް އަމިއްލަފުޅަށް ނިޔާކަނޑައެޅުއްވާފައިވަނީ އަދުލު އިންސާފުގެ ހަމައިން ބޭރުން ޝަރުޢީ އިޖުރާއަތުތަކާއި ޚިލާފަށްކަމަށް ބެލުން ހުރަހެގި ނުކުތާ.

-03 އައްޑޫއަތޮޅު ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 344/S2C/2017 ޤަޟިއްޔާ ނިމިފައިވާގޮތް ޝަރުޢީ އުޞޫލު ފާހަގަކުރެވި ހަމަޖެހޭ ގޮތުގެ މަބްދައު ނުވާކަމަށްވެސް އިސްތިއުނާފު ކޮމިޝަނަރ ކުރިއަށް ގެނެސްފައިވާ ކަނޑައެޅުމެއް ދެކެނީ، ސ.ހިތަދޫ / ނަނބަރު 9 ފަރާތުން އިސްތިއުނާފު ކުރިމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކަށް، އިންސާފުތަކަށް ގެނެސް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދަށުކާފައިވާ ވަކިކަމަށް، މައްސަލައާއި ގުޅުންހުރި ޤާނޫނީ ނުކުތާތަކަށް ބަލާއިރު އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

(ހ) **ފުރަތަމަ** ކަމަކީ، އިސްތިއުނާފުކުރެވޭ އައްޑޫއަތޮޅު ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 344/S2C/2017 ޤަޟިއްޔާއަށް ބަލާއިރު، އެ ޤަޟިއްޔާއަކީ އައްޑޫއަތޮޅު ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 339/S2C/2006 ޤަޟިއްޔާއިން 2006 ޑިސެމްބަރު 27 ވަނަ ދުވަހު ނިންމާފައިވާ މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓާއި އެމައްސަލާގައި ހިމެނޭ ސ.ހިތަދޫ ކޯޓުގެ ބިޑާރާއި ކޮޕީގެ ނަންބަރު 639 ރަޖިސްޓްރީގައި ކުރިމަކާއި ހުރުމުން، އެއީ އިސްލާހު ކުރަންޖެހޭ ކުށެއްކަމަށް ކަނޑައަޅައި ގޮތުގެ ރަޖިސްޓްރީގައިވާ ކުށަކީ އިސްލާހުކުރެވޭ ހާ ރަޖިސްޓްރީއެއް ހަދައިދިނުމަށް ދައުވާލިބޭ ފަރާތުގެ މައްސަލަ އަމުދުކޮށްދިނުމަށް އެދި ސ.ހިތަދޫ ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތް ދުވަހުގައި، މިނިސްޓްރީ އޮފް ހައްސިނީ އެންޓީ އިންފޮރމޭޝަންކޮމިޝަނަރ (ދިވެހި ދައުލަތް) ގެ މައްޗަށް ދައުވާކުރުމުން ބެލުނު މައްސަލައެއްކަމާއި،

އެ ޤަޟިއްޔާގައި ހުކުމްކުރައްވާފައިވާ އައްޑުއަތޮޅު ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 339/S2C/2006 ޤަޟިއްޔާގައި ގޮތް ބައިކޮށްފައިވަނީ ސ. ހިތަދޫ ހާޖީގެ އިމާރާތް ގޯތީގެ ބާވަތާއި އެ ގޮތީ ބައިކުރުމުގެ ގޮތުގައިވަން ސ.ހިތަދޫ އޮފީހުގެ ނަންބަރު S2-B/S2C/2006/337 (27 ޑިސެމްބަރު 2006) ސިޓީއާއެކު ފޮނުވާފައިވާ ލިޔުމުން ސަލާމަތުކުރެވިގެންކަން އެނގެންއޮންނާތީއާ، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ފަދައިން އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ފުރުޞަތު މުއްދަތު އެ ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ޚުލާޞާ ބައްދަލުކުރުމުގައި ކޯޓުގެ ފަރާތުން އަދާލަތުވާކަން އެނގެންނެތުމުން، އެ ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތްނިމުނުގޮތުގެ ޚުލާޞާ ދެންނެވި އިސްތިއުނާފުކުރެވޭނެ ކަނޑައަޅައި ބުނެވިފައިކަން އެނގެނީއެވެ.

(ނ) ދެވަނަ ކަމަކީ، އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އައްޑުއަތޮޅު ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 344/S2C/2017 ޤަޟިއްޔާގެ ދަޢުވާއަށް ބަލާއިރު، އެ ދަޢުވާއަކީ އައްޑުއަތޮޅު ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 339/S2C/2006 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ޚުލާޞާގައި، ސ.ހިތަދޫ ހާޖީގެ އިމާރާތުގެ ގޯތީގެ ނަންބަރު 639 ރަޖިސްޓްރީގައި ކަނޑައަޅާ ހުރުމުން، އޭގެ އިސްލާހު ކުރަންޖެހޭ ކަނޑައެޅިކަމުގައި ގޯތީގެ ރަޖިސްޓްރީގައިވާ ކަނޑައެޅި އިސްލާޙުކޮށްދޭން އާ ރަޖިސްޓްރީއެއް ހަދައިދިނުމަށް އަމުރުކޮށްދިނުމަށް އެދި މިނިސްޓްރީ އޮފް ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ (ދިވެހި ދައުލަތް) ގެ މައްޗަށް ހުށަހެޅުނު މައްސަލައެއްކަން އެނގެންއޮންނަހެދު،

އައްޑުއަތޮޅު ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 339/S2C/2006 ޤަޟިއްޔާއަކީ 27 ޑިސެމްބަރު 2006 ގައި ނިންމާފައިވާ މައްސަލައެއްކަމާއި، އަދި އެ ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމް އެއްވެސް ފަރާތަކުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކޮށްފައިނުވާކަމާއި،

އައްޑުއަތޮޅު ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 339/S2C/2006 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ޚުލާޞާއަށް ބަލާއިރު، ސ. ހިތަދޫ ހާޖީގެ އެވެ ކަމާ ގޯތި ބެހުމުގެ ކުރީން އެ ގޯތީގެ

އުތުރުން މިންތަކާއި (ގޮތީގެ ކަމަށް (އަށްހާސް ހަތްސަތޭކަ އެކާވީސް ފޫޓު 4 އިންޗި)8721.4 ބޭރުމިނަކީ 143.6 ފޫޓާއި، ދެކުނުން 132.2 ފޫޓާއި، އިރުން 62 ފޫޓު އަދި ހުޅަނގުން 64.6 ފޫޓުކަމަށް ރިޕޯޓުގެ 3 ވަނަ ސަފުހާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު،

ސ. ހިތަދޫ ގާކޭގެ އެވް ހިޔާ ގޯތި ބައިކުރުމަށްޓަކައިގެ ކުރެހުމެއްކަމުގައި އެ ރިޕޯޓުގެ 4 ވަނަ ސަފުހާގައި ނަކަލުކޮށްފައިވާ ޗާޓަށް ބަލާއިރު، އެ ޗާޓުގައި ގޯތީގެ ބޭރުމިނަށް ކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ 8630 (އަށްހާސް ހަސަތޭކަ ތިރީސް) ފޫޓު (އާއި އުތުރުން 64.6 ފޫޓާއި، ދެކުނުން 62 ފޫޓާއި، އިރުން 143.4 ފޫޓު އަދި ހުޅަނގުން 131.10 ފޫޓު) ކަމާއި، އަދި ދައުލަތާ ވާރުތަން ލިބިފައިވާ ބައިގެ ބޭރުމިންކަމަށް ރިޕޯޓުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ 3451 (ތިންހާސް ހަތަރުސަތޭކަ ފަންސާސް އެކެއް) އަކަފޫޓުކަމާއި،

އަދި ސިޓީ ކައުންސިލްގެ ފަރާތުން އާމިނަތު މުޙައްމަދުއަށް ސ. ހިތަދޫ ގާކޭގެ އެވް ހިޔާ ގޯތި ބައިކުރުމުން ރަޖިސްޓްރީ ހަދާދީފައިވަނީ އައްޔަހަމަދު ހިތަދޫ ލޭންޑް ރަޖިސްޓްރީ ކާޑުގެ ނަންބަރު 339/S2C/2006 ޤަޟިއްޔާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޗާޓުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށްކަން އެނގެއިރު، ބުނެވުނު ރަޖިސްޓްރީގައިވާ މިންތަކުގައި މައްސަލަ އުޅޭ އައްޔަހަމަދު ހިތަދޫ ލޭންޑް ރަޖިސްޓްރީ ކާޑުގެ ނަންބަރު 339/S2C/2006 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މިންތަކާއި ސ. ހިތަދޫ ގާކޭގެ އެވް ހިޔާ ގޯތީގައި އަސްލު ހުރި މިންތަކާއި ދިމާނުވުމުންކަން މި މައްސަލާގައި ދެފަރާތުން ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކުން އެނގެންއޮންނަކަމެވެ.

(ނ) **ތިންވަނަ ކަމަކީ،** ސ. ހިތަދޫ ގާކޭގެ އެވް ހިޔާ ގޯތީގެ އަސްލު މިންތައް ދެނެގަތުމަށްޓަކައި މިނިސްޓްރީ އޮފް ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރގެ ފަރާތުން ސާރވޭއެއް ކުރުވުމުންކަމާއި، ބުނެވުނު ސާރވޭއިން ފެނި ގޯތީގެ ބޭރުމިނަކީ 8646 އަކަފޫޓުކަމާއި، އާއި ދެކުނުން 130

ފޫޓު، އުތުރު 143 ފޫޓު 6 އިންޗި، އިރު 62 ފޫޓު 5 އިންޗި އަދި ހުޅަނގުން 65 ފޫޓުކަން މި މައްސަލާގައި ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކުންނާއި ހުށަހެޅުނު ލިޔުންތަކުން އެނގެންއޮންނަކަމާއި،

އައްޑޫއަތޮޅު ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 339/S2C/2006 ދަޢުވާގައި ސ. ހިތަދޫ ކާރީގެ އެވް ރިޔާ ގޭގެ ބޮޑުމިން ދެގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، އެ މިންތަކުގެ ތެރެއިން އެއްވެސް މިނަކަށް ގޭގެ ބޮޑުމިން އިސްވެބަޔާންކުރެވުނު އެ ގޮތަށް ގިޔު ބައިކުޑަނަމަ އެގާރަ އިންޗިގެން އެހެން ގޭގެ ބިމުން ބައެއް ހިފައި އާމިނަތު މުޙައްމަދުގެ ގޭގެ ބިމަށް އިތުރުކޮށްގެން ނޫނަސް އެ ގޭގެ އެއްފަރާތުން އޭގެ މަގުން ބައެއް ހިފައި އެ ގޭގެ ބިމަށް އިތުރުކޮށްގެންކަމަށް ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ވާހަކަދައްކާފައިވާކަމާއި.

(ރ) ހަތަރުވަނަ ކަމަކީ، އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު އައްޑޫއަތޮޅު ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 344/S2C/2017 ދަޢުވާގައި އާމިނަތު މުޙައްމަދުގެ ފަރާތުން އެދިފައިވަނީ އައްޑޫއަތޮޅު ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 339/S2C/2006 ދަޢުވާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓުގައި އަދި އާމިނަތު މުޙައްމަދުއަށް ސ. ހިތަދޫ / ކާރީގެ ނަމުގައި ދޫކޮށްފައިވާ ރަޖިސްޓްރީގައި ކަންތައް ހުރުމުން އެއީ އިސްލާހުކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތަކެއްކަމަށް ކަނޑައަޅައި ރަޖިސްޓްރީގައިވާ ކަންތައް އިސްލާހުކޮށް އާ ރަޖިސްޓްރީއެއް ހެދުމަކަށް އެނގެންއޮންނައިރު، ސ. ހިތަދޫ / ކާރީގެ އާމިނަތު މުޙައްމަދުއަށް ދޫކޮށްފައިވާ އައްޑޫއަތޮޅު ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 339/S2C/2006 ދަޢުވާއިން ކުރައްވާފައިވާ ޙުކުމުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށްކަމާއި، އައްޑޫއަތޮޅު ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 339/S2C/2006 ދަޢުވާއިން ކުރައްވާފައިވާ ޙުކުމުގައި ކަންތައްތަކެއް ހިމެނިފައިވާކަމަށް ވީނަމަވެސް އެކަންތަކަކީ އިސްލާހުކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތަކެއްކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށް އާމިނަތު މުޙައްމަދުގެ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފުކުރުއްވާ ދަޢުވާގައި އެދިވަޑައިގަތުމަކީ، މި ދަޢުވާގެ ތެރެއިން އައްޑޫއަތޮޅު ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު

339/S2C/2006 ޤަޟިއްޔާއިން ނިންމަވާފައިވާ ނިންމެވުމަށް ބަދަލެއް ގެނެވިފައިނުވާކަން މި މައްސަލަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ބެލި އެއްވެސް ފަސޭހަތާކަން ނުފެންނަކަމާއި، އަދި އައްޑޫއަތޮޅު ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 339/S2C/2006 ޤަޟިއްޔާއިން ކުރައްވާފައިވާ ޙުކުމުގެ ބާރު ދުވިއްޔާވާ އެ މައްސަލާގެ ޙުކުމް އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި އިސްތިއުނާފުކުރެއްވި އައްޑޫއަތޮޅު ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 344/S2C/2017 ޤަޟިއްޔާއިން ހުކުމްކުރައްވާފައިވާ ބަޔާންވެފައިވާ އައްޑޫއަތޮޅު ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 339/S2C/2006 ޤަޟިއްޔާ ގެ މަޢުލޫމާތުގައި ކަމަށްވާތީ، އެ މައްސަލަ އެ ކޯޓުން ބަލައި ހުކުމްކޮށް ގެންގޮސްފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުޞޫލުތަކާ އެއްގޮތަށްތޯ ނުބެލުނުކަމާއި،

އަދި ސ. ހިތަދޫ / ގާޔާގެ އުފާ ކިޔާ ގެއްޓަކީ އެ ގޭގެ މިންވަރު ބައްޕާކަން ތެރެސުންގެ މުދަލުގައި ބައިކޮށް އައްޑޫއަތޮޅު ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 339/S2C/2006 ޤަޟިއްޔާއިން މިރާތުފިރަކަން ސާބިތުކުރައްވާ ގެއްލައް ކަމުގައިވާއިރު، އެ ޤަޟިއްޔާއިން ކުރައްވާފައިވާ ޙުކުމް އެ ގޮތަށް ދޫކޮށްލައި، އާދިއްލާ މުދަލުމެދުވެރިއަށް ސ. ހިތަދޫ / ގާޔާގެ ނަމުގައި ދަރިކަމުގައިވާ ތަރިކަމަޖީލިއަން ބަދަލު ގެނެސް އާ ތަރިކަމަޖީލިއަށް ހަރަކާތްތެރިވެ ދިވެހި ދައުލަތް (މިނިސްޓްރީ އޮފް ހައުސިންގ އެންޑް އިންވަޔަރަމަންޓަލް) ގެ މައްޗަށް އަންގަވާފައިވާ މި މައްސަލަ ބެލި ފަސޭހަކުރަނަ ނުފެންނަކަމެވެ.

ވީމާ، އިސްތިއުނާފްކުރިފަރާތުން ކަންކަން އެދިފައި ހުރުމުން މި މައްސަލަ ބެލި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަސޭހައަކުން ދޫކޮށް އިސްތިއުނާފުކުރެވި އައްޑޫއަތޮޅު ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 344/S2C/2017 ޤަޟިއްޔާއިން ބަދަލުވާފައިވާ މައްސަލައާއި އެ މައްސަލަގައި އަޑުން އެ ކޯޓަށް ހުށަހަޅައިގެން ކުރިއަށް ގެންދެވިދާނެ މައްސަލައެއްކަމަށް ނިންމަވައިފިން.

- **ޙުކުމް:**

ދެންފަހެ، އިސްވެ ބަޔާންކުރެވިދިޔަ ސަބަބުތަކާއި ފަދައިން ހުކުމުން، އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިވާ އަޕީލުގައި ހިމެނޭ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 344/S2C/2017 ޤަޟިއްޔާއާ އާ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 339/S2C/2006 ޤަޟިއްޔާގެ މައްސޫލުގައި އަޕީލުގައި ހިމެނޭ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓަށް ހުށަހެޅިފައިވާ ޤަޟިއްޔާއާއެކުގައިވާ، އާ ޤަޟިއްޔާއާ މައްސޫލުގައި އަޕީލުގައި ހިމެނޭ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގައި ކުރިއަށް ގެންދެވިދާން މައްސަލަތަކާއެކުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި މި މައްސަލަ ބެލި އެއްވެސް ފަނޑިޔާރަކަށް ނުފެނުނު ހިނދު، އަޕީލުގައި ހިމެނޭ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 344/S2C/2017 ޤަޟިއްޔާގައި ކުރައްވާފައިވާ ޙުކުމަކީ ބާޠިލް ޙުކުމެއްކަމަށް މި މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ކަނޑައަޅައި ޙުކުމްކޮށްފީމެވެ.

މިޤަޟިއްޔާ ބަލައި ޙުކުމްކުރީ

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް	ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް (ރިޔާސަތު)	ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީދު